

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมภูมิปัญญาโดยใช้เพลง
เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย

THE DEVELOPMENT OF A LEARNING ACTIVITY PACKAGE
INCORPORATING CULTURAL WISDOM THROUGH SONGS TO
ENHANCE LANGUAGE SKILLS IN EARLY CHILDHOOD

¹ธนาพูน วงศ์ษา และ ²จารุวรรณ พูนกระโทก

¹Thanapoon Wongsa and ²Jaruwan Phoonkratok

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, ประเทศไทย

Loei Rajabhat University, Thailand

¹Thanapoon_1@hotmail.com

Received: August 23, 2024; **Revised:** November 21, 2024; **Accepted:** December 28, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมภูมิปัญญาโดยใช้เพลง 2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมภูมิปัญญาโดยใช้เพลง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นเด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี โรงเรียนเทศบาลนาอ้อ อ.เมือง จ.เลย จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสังเกต ทดสอบ และสัมภาษณ์ โดยมีเครื่องมือหลักในการวิจัยคือ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมภูมิปัญญาโดยใช้เพลง แบบทดสอบทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมภูมิปัญญาโดยใช้เพลงที่พัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยได้ดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมภูมิปัญญาโดยใช้เพลง, ทักษะทางภาษาเด็กปฐมวัย

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

² นักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Abstract

This research aims to: 1) develop a learning activity package incorporating cultural wisdom through songs and 2) compare the language skills of early childhood children before and after using the developed learning activity package. The sample group consisted of 15 early childhood children aged 4-5 years from Na O Municipality School, Mueang District, Loei Province, selected through purposive sampling. Data were collected through observation, testing, and interviews. The primary research instruments included the learning activity package incorporating cultural wisdom through songs and a language skills test for early childhood children. The statistical methods used for data analysis included mean, standard deviation, and t-test. The research findings indicated that the developed learning activity package significantly improved the language skills of early childhood children at the .05 level of significance.

Keywords: Learning Activity Package Incorporating Cultural Wisdom Through Songs ,Language Skills Early Childhood

บทนำ

การส่งเสริมทักษะทางภาษาในเด็กปฐมวัยถือเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาศักยภาพทางการเรียนรู้และการสื่อสารในอนาคต เด็กที่มีทักษะทางภาษาที่ดีจะสามารถเข้าใจและแสดงออกทางความคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ หนึ่งในวิธีที่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ทางภาษาให้กับเด็กได้อย่างสร้างสรรค์คือการใช้ดนตรีและเพลง เนื่องจากเพลงมีจังหวะ ทำนอง และคำศัพท์ที่หลากหลาย ซึ่งช่วยดึงดูดความสนใจของเด็กและทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างสนุกสนานและมีความหมาย การบูรณาการเนื้อหาด้านวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านเพลงยังช่วยสร้างความตระหนักรู้ในคุณค่าทางวัฒนธรรมและเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ การพัฒนาเด็กปฐมวัยมีความสำคัญมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะในช่วงปีแรกของชีวิต ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีการพัฒนาการทุกด้านเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เด็กในวัยนี้มีความอยากรู้อยากเห็นและแสวงหาประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการในช่วงปฐมวัยนี้ถือเป็นช่วงสำคัญของชีวิต เพราะเด็กเริ่มพัฒนาทักษะหลายด้านอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นด้านความคิด การใช้ภาษา การสื่อสาร การเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ รวมถึงการช่วยเหลือตนเอง ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตอย่างอิสระและการพึ่งพาตนเองในอนาคต

นอกจากนี้ การให้ความรัก ความอบอุ่น และการสร้างความมั่นคงทางจิตใจจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือบุคคลใกล้ชิด มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเด็ก เด็กที่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม จะรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ มองโลกในแง่ดี มีอารมณ์แจ่มใส และสามารถเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้ดี ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ควรเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เนื่องจากการศึกษาปฐมวัยเน้นความสำคัญกับการพัฒนาเด็กอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นแนวคิดที่ได้รับการสนับสนุนตั้งแต่แนวคิดของเฟรเบล บิดาของการศึกษานูบาล ซึ่งเสนอให้เด็กได้เรียนรู้อย่างอิสระและมีความสุขตามพัฒนาการของตน แนวคิดนี้สอดคล้องกับหลักการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเชื่อว่า "การเรียนรู้เกิดจากความสนใจและความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กโดยอาศัยแนวคิด ดังนี้ (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในตัวมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิไปจนตลอดชีวิตทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ พัฒนาการของเด็กจะมีลำดับขั้นตอนในลักษณะเดียวกันตามวัยของเด็ก แต่อัตราการเจริญเติบโต และระยะเวลาในการผ่านขั้นตอนต่างๆ ของเด็กแต่ละคน อาจแตกต่างกันได้ โดยในขั้นตอนแรกๆ จะเป็นพื้นฐานสำหรับพัฒนาการขั้นต่อไป พัฒนาการประกอบด้วย ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งพัฒนาการแต่ละด้านมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กัน รวมทั้งส่งผลกระทบซึ่งกันและกัน พัฒนาการแต่ละด้าน พัฒนาการทางด้านดนตรีและเพลงของเด็กปฐมวัย เริ่มพัฒนามาตั้งแต่ทารกและสามารถรับรู้ได้ตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา จะพัฒนาการได้อายุประมาณ 5 ปี พัฒนาการทางด้านดนตรีของเด็กปฐมวัยนั้นจะมีพัฒนาการมาตั้งแต่แรกเกิด การเรียนรู้ในเรื่องของจังหวะเริ่มขึ้น และเป็นอัตโนมัติขณะอยู่ในครรภ์ ทารกยังมีพัฒนาการทางด้านดนตรี และหลังจากคลอดออกมาแล้วผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนในเรื่องของการฟังเพลง และการฟังดนตรี เพื่อฝึกให้เด็กได้เรียนรู้การฟังจังหวะและทำนอง พัฒนาการของเด็กจะมีเพิ่มมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกาย ทางภาษา เพราะฉะนั้นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดควรสนับสนุนหรือส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้น องค์ประกอบของการสอนเพลงสำหรับเด็กปฐมวัยมีองค์ประกอบในการสอนเพลงในระดับปฐมวัย มีกิจกรรมที่สำคัญอยู่ 4 ประการ คือ กิจกรรมที่เน้นจังหวะหรือการเคลื่อนไหวพื้นฐาน กิจกรรมการฟังเพลง กิจกรรมการร้องเพลง กิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลง กิจกรรมทั้ง 4 นี้ ครูควรคำนึงและไม่ควรตัดกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งออกไป ควรสอนให้มีความสัมพันธ์กัน (เยาหวา เดชะคุปต์, 2542) เพลงและดนตรีเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ดีให้แก่เด็ก เพลงและดนตรีจะช่วยเร้าความสนใจของ

เด็กทำให้เด็กสนุกและเพลิดเพลินในการเรียน เด็กจะเรียนด้วยความสนุก สนใจ พอใจ ไม่เบื่อหน่ายและช่วยให้เด็กเข้าใจในเรื่องราวที่ครูต้องการสอนเร็วขึ้นจำได้ง่ายขึ้น

การจัดประสบการณ์ทางภาษาสำหรับเด็กวัยอนุบาลต้องคำนึงถึงหลักการเรียนรู้แบบบูรณาการไม่แยกรายวิชา เตรียมความพร้อมผ่านการลงมือปฏิบัติจริงในกิจกรรมที่สนุกสนานมากกว่าการท่องจำ (Brown, 2015, กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) การสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole Language Approach) เป็นปรัชญาการสอนภาษาแนวทางหนึ่งที่ คำนึงถึงลักษณะหน้าที่ของภาษา และพัฒนาการทางภาษาของเด็ก สนับสนุนให้เด็กได้ใช้ภาษาอย่างมีความหมาย ในชีวิตประจำวัน กิจกรรมหนึ่งที่น่าสนใจคือการอ่านร่วมกัน (Shared reading) ที่เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมใน การฟัง สนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับนิทาน ได้เรียนรู้ภาษาอย่างเป็นองค์รวม (สุภัทรา คงเรือง, 2560)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมุ่งเน้นในการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมภูมิปัญญาโดยใช้เพลง เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย การพัฒนาและส่งเสริมทักษะทางภาษาในเด็กปฐมวัยเป็นรากฐานสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพด้านการเรียนรู้และการสื่อสารของเด็กในอนาคต โดยการใช้ดนตรีและเพลงเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ เพราะเพลงที่มีจังหวะ ทำนอง และคำศัพท์ที่ดึงดูดความสนใจของเด็ก ซึ่งช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างสนุกสนานและมีความหมายมากขึ้น นอกจากนี้ การบูรณาการเนื้อหาด้านวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านเพลงยังเป็นการปลูกฝังคุณค่าและสร้างความตระหนักรู้ในวัฒนธรรมและสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ ซึ่งทั้งหมดนี้สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ที่สอดคล้องกับพัฒนาการและความสนใจของตนเอง โดยมีครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนและชี้แนะแนวทางเพื่อให้เด็กพัฒนาทักษะต่างๆ ได้อย่างเต็มศักยภาพเพื่อนำไปปรับใช้ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษาได้อย่างกว้างขวางต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมภูมิปัญญาโดยใช้เพลงเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมภูมิปัญญาโดยใช้เพลง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 4-5 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนเทศบาลนาอ้อ อ.เมือง จ.เลย จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาธรรมภูมิปัญญาโดยใช้เพลงสำหรับส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย จำนวน 8 เพลง 8 หน่วยการเรียนรู้

2.2. แบบทดสอบทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย จำนวน 20 ข้อ

2.3 แบบสังเกต และ แบบสัมภาษณ์

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาธรรมภูมิปัญญาโดยใช้เพลง ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ความแตกต่างของคะแนนวัดทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย จากการทดสอบก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาธรรมภูมิปัญญาโดยใช้เพลง

คะแนนเต็ม 20 คะแนน	N	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D. _d	t
ก่อนการทดลอง	15	11.67	3.46			
				5.47	3.60	5.88*
หลังการทดลอง	15	17.13	2.23			

P < .05

จากตารางที่ 1 พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาธรรมภูมิปัญญาโดยใช้เพลง เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการจัดประสบการณ์ 11.67 มีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดประสบการณ์ 17.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนการจัดประสบการณ์ที่ 3.46 และหลังการจัดประสบการณ์ที่ 2.23 เมื่อ

ทดสอบค่าสถิติ t พบว่าก่อนและหลังการทดลองมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาพบว่า ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมภูมิปัญญาโดยใช้เพลง เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการอ่านภาษาสูงขึ้น ซึ่งพัฒนามาจากการสังเคราะห์หลักการ ประเภท กิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาโดยใช้เพลง รวมถึงหลักการและขั้นตอนการสอนภาษา แล้วนำมากำหนดประเภทกิจกรรมที่ใช้ในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยออกมาเป็นชุดกิจกรรมโดยบูรณาการกับกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ตามความเหมาะสมตามวัยและพัฒนาการของเด็ก ให้เด็กๆ ได้ทำกิจกรรมและลงมือปฏิบัติ เพลงเป็นจุดเน้นที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้านภาษาที่ดีขึ้น ที่เห็นชัดเจนคือเด็กสนใจเพลงที่ครูร้อง และจดจ่อใส่ใจกับเรื่องราวในเนื้อหาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญา เด็กได้เล่นบทบาทสมมติตามเนื้อเพลง ได้ทำกิจกรรมที่สนุกสนาน และเกิดความสามารถในการฟัง พูด อ่านและการเขียน ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญา โดยใช้เพลง เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย ดีขึ้นอย่างเป็นลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมภูมิปัญญาโดยใช้เพลง เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย ของเด็กปฐมวัย จำนวน 15 คน พบว่า เด็กปฐมวัยมีคะแนนสูงขึ้นจากก่อนเรียนทั้งหมด 15 คน เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมภูมิปัญญาโดยใช้เพลง เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการจัดประสบการณ์ 11.67 มีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดประสบการณ์ 17.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนการจัดประสบการณ์ที่ 3.46 และหลังการจัดประสบการณ์ที่ 2.23 เมื่อทดสอบค่าสถิติ t พบว่าก่อนและหลังการทดลองมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามจุดประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 และ 2 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมภูมิปัญญาโดยใช้เพลง เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เน้นให้เด็กปฐมวัยได้มีส่วนร่วมในกระบวนการการเรียนรู้มากที่สุด มีความท้าทายในการเรียนและสร้างความสนใจและแรงจูงใจในการเรียนรู้ ส่งผลให้เด็กปฐมวัยเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ผ่านเพลงผ่านกิจกรรมและสื่อการสอนรูปแบบต่างๆ ซึ่งในกระบวนการจัดการเรียนรู้นั้น ครูจะเป็นผู้ชี้แนะจัดสถานการณ์ อำนวยความสะดวก รวมไปถึงคอยกระตุ้นความคิดของผู้เรียน และเมื่อเด็กลงมือ

ปฏิบัติและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จึงส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีทักษะทางภาษาสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมภูมิปัญญาโดยใช้เพลง เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับ Carol Vukelich และ James Christie (2004) กล่าวถึง การอ่านและเขียนของเด็กปฐมวัย โดยเชื่อว่า มุมมองทั้งสองนี้จำเป็นต้องเชื่อมโยงกัน เพื่อให้เด็กมีโครงสร้างในการอ่านและการเขียนที่ดี การอ่านและ การเขียนมีส่วนสำคัญต่อการรู้หนังสือขั้นต้น เด็กต้องการการมีส่วนร่วมทางสังคมที่มีความหมายกับ หนังสือ การพิมพ์และการเขียนในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนี้ เด็กส่วนใหญ่ยังต้องการคำแนะนำโดยตรงที่ เหมาะสมต่อพัฒนาการในด้านการรับรู้เสียง การจดจำตัวอักษร และคำศัพท์ ด้วยหลักการพื้นฐาน 8 ประการของการสอนการรู้หนังสือขั้นต้นที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้ 1. เน้นที่เนื้อหาหลักของความรู้และทักษะ 2. ให้เด็กมีส่วนร่วมในการสนทนาที่หลากหลาย 3. อ่านหนังสือเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มเล็ก ใช้หนังสือที่หลากหลาย และส่วนร่วมในการอ่าน 4. จัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ช่วยให้การพัฒนาการอ่านและการเขียนอย่างสมบูรณ์ 5. เด็กควรมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการอ่านและการเขียน 6. การจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสม 7. ผู้ปกครองมีส่วนช่วยในการสนับสนุนด้านภาษา 8. การประเมินความสามารถของเด็ก ด้านการอ่านและการเขียน สอดคล้องกับการสอนภาษาธรรมชาติ ในปี ค.ศ. 1967 เคนเน็ท กูดแมน (Kenneth Goodman) ได้เสนอแนวทางการสอนภาษาแบบธรรมชาติซึ่งมีพื้นฐานจากธรรมชาติการเรียนรู้ของภาษาของเด็ก และมีความเชื่อมโยงระหว่างภาษา กับความคิด (Marzono and Paynter, 1994) นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการสอนภาษาแบบธรรมชาติไว้ในแนวทางเดียวกัน คือ เป็นปรัชญาและระบบความเชื่อซึ่งทำให้เกิดแนวการสอนภาษาโดยองค์รวม ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน (นฤมล เนียมหอม, 2540) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวนิดา นุ่มน้อย และ รังรอง สมมิตร (2567) การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดพหุสัมผัสเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย ซึ่งพบว่าการใช้แนวคิดพหุสัมผัสในการเรียนรู้มีผลต่อการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยอย่างชัดเจน การศึกษานี้ได้ใช้หลักการและกระบวนการสอนแบบสมดุลภาษามาออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก โดยจัดกิจกรรมในกลุ่มเล็ก ทำให้เด็กมีความสนใจและจดจ่อในกิจกรรมที่ทำ ผลจากการทดลองพบว่า ในช่วงแรกเด็กมีความเข้าใจและพัฒนาทักษะด้านภาษาอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ความสามารถด้านการอ่านและการเขียนของเด็กดีขึ้นอย่างเป็นลำดับ เด็กสามารถอ่านและเขียนได้อย่างมั่นใจและต่อเนื่องมากขึ้น ส่งผลให้ทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยมีการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การจัดการเรียนรู้ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมภูมิปัญญาโดยใช้เพลงสำหรับส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยผ่านกิจกรรมต่างๆ ไม่เน้นให้ผู้เรียนท่องจำ แต่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงและมีบทบาทในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยเน้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์และเรียนรู้จากกิจกรรมที่ได้ทำจริง (Learning by doing) โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. การบูรณาการวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเพลง การใช้เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสื่อการสอนสามารถดึงดูดความสนใจของเด็กและสร้างความเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้กับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี
2. การเรียนรู้ผ่านดนตรี ดนตรีเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะทางภาษา ทั้งด้าน การฟัง การพูด การออกเสียง และการจดจำคำศัพท์ เด็กสามารถเรียนรู้ภาษาได้อย่างเป็นธรรมชาติและสนุกสนานเมื่อมีการใช้ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้
3. การจัดกิจกรรมแบบเน้นการมีส่วนร่วม การออกแบบกิจกรรมที่เด็กได้มีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติผ่านการเล่นและการร้องเพลงช่วยเสริมสร้างทักษะทางภาษาในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะเมื่อเด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกันกับกลุ่มเพื่อน
4. การประยุกต์ใช้แนวคิดการสอนภาษาเด็กปฐมวัย การเลือกกลุ่มตัวอย่างเด็กปฐมวัยที่มีลักษณะและบริบทที่ใกล้เคียงกันช่วยให้การพัฒนากิจกรรมมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการของเด็กมากขึ้น
5. การวัดผลและประเมินผลทักษะทางภาษา การใช้วิธีการสังเกต ทดสอบ และสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการประเมินทักษะทางภาษาของเด็ก ทำให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสามารถนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. ผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม จากผลงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมภูมิปัญญาโดยใช้เพลงสำหรับส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ออกแบบขึ้นสามารถส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะเมื่อใช้เพลงเป็นสื่อหลักในการจัดการเรียนรู้ จนเกิดความรู้ ความเข้าใจและเด็กสามารถนำไปปรับ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและในอนาคตได้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับ
เด็กอายุ 3-6 ปี*. กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- นฤมล เนียมหอม. (2540). *การศึกษาสภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติในโรงเรียน
อนุบาล*. กรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การศึกษาปฐมวัย ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วณิชยา นุ่มน้อย, และ รังรอง สมมิตร. (2567). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด
พุทธสัมผัสเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย*.
วารสารวิชาการการจัดการภาครัฐและเอกชน, 6(2), 221-235.
- สุภัทรา คงเรือง. (2560). *การจัดประสบการณ์ทางภาษาและการรู้หนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย*.
พระนครศรีอยุธยา: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). *ดนตรีและกิจกรรมเข้าจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เอ.พี
กราฟฟิคดีไซน์.
- Brown, H. D. (2015). *Principles of language learning and teaching*. White Plains, NY:
Pearson Longman
- Marzono, Robert J. and Paynter, Diane E. (1994). *New Approaches to Literacy*.
Washington: American Psychological Association.
- Vukelich, Carol, & Christie, James. (2004). *Building a foundation for preschool
literacy: Effective instruction for children's reading and writing
development*. International Reading Association.

